

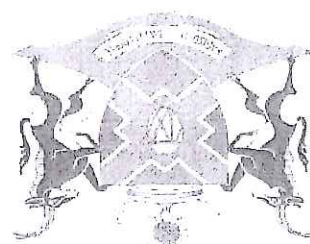
Die merk riglyn bestaan uit 9 bladsye

LEWENSORIENTERING MERK RIGLYN

GRAAD 11

PROVINSIALE FINALE JAAR
MERK RIGLYN 2019

Education and Sport Development
Department of Education and Sport Development
Departement van Onderwys en Sport Ontwikkeling
Lefapha la Thuto le Tlhabololo ya Metshamako
NORTH WEST PROVINCE

Instrukties vir merkers:

1. Oorweeg alle realistiese / relevante antwoorde.
2. Moenie die memorandum met u eie antwoorde uitbrei nie, dit is 'n algemene provinsiale eksamen / taak en moet regverdig geassesseer word regoor die provinsie.
3. Volg die memorandum gedurende die nasienproses, die vrae is inhoudsspesifiek en moet geleer word.
4. Merk noukeurig en kontroleer altyd alle berekeninge en oordrag van punte.
5. Ten minste 10% van die antwoordskritte moet deur die HOD / vakhoof / senior onderwyser oorgemerk word as deel van die post-modereering.

AFDELING A**VRAAG 1 MEERVOUDIGEKEUSE VRAE**

- 1.1 D ✓
 1.2 C ✓
 1.3 C ✓
 1.4 A ✓
 1.5 C ✓
 1.6 D ✓
 1.7 A ✓
 1.8 C ✓
 1.9 A ✓
 1.10 B ✓

(10x1) (10)

VRAAG 2

Gee een woord vir elk van die volgende sinne oor selfkennis en loobaankuses.

2.1 Petisie ✓

2.2 Waardes ✓

2.3 Ubuntu / Mensdom ✓

2.4 Diversiteit ✓

2.5 Rondte oefeninge (circuit training) ✓

VRAAG 3

3.1 Pas kolom A by kolom B

3.1.1 D ✓

3.1.2 A ✓

3.1.3 B ✓

3.1.4 E ✓

3.1.5 C ✓

(5x1) (5)

TOTAAL AFDELING A: 20

AFDELING B – Beantwoord alle vrae. Leerders se antwoorde moet in volsinne

wees.

VRAAG 4

4.1 Bespreek enige mislukkings wat die bestuur kan maak in 'n instelling

wat 'n negatiewe uitwerking op produktiwiteit kan hê.

- Die bestuur het nie effektiwiteit behoorlik oor werkers wat die situasie sal uitbeet nie.
- Daar is nie 'n gedragkode in die werkkode nie.
- Geen dissiplinêre aksie word geneem teen onetiese gedrag in die werkkode nie.
- Dit is moontlik dat ander werkers gedrag van onetiese kollegas sal naboots, en die situasie kan maklik buite beheer raak.
- Geen werkswinkele oor etiek nie.
- Geen motivering aan werkers sodat hul hul produktiwiteit kan verhoog nie.

Enige relevante antwoord vir 2 punte.

(5x2) (10)

4.2. Stel DRIE strategieë voor vir die bestuur oor wat hulle kan volg om te

verseker dat werknemers optree volgens die gedragkode.

- Die maatskappy moet 'n beleid ontwikkel en werknemers oplei om die beleid te volg.
- Die bestuur moet motiverende sessies reël vir die werknemers.
- Die bestuur moet ook opgelei word ten opsigte van gevolggebod.
- Daar moet spanbou aktiwiteite wees vir werknemers sodat hulle mekaar kan ondersteun en oopmaak teenoor mekaar.
- Die keuring van paneellede moet ingelig word met die grondige kennis van die posvereistes en die gedragkode.

Enige relevante antwoord vir 2 punte elk.

(3x2)(6)

[16]

VRAAG 5

5.1. Beskryf enige twee maniere hoe sport kan bydra tot nasiebou:

- Die nasie sal gediversifitseer word. ✓
 - Sport verhoog sosiale samehorigheid. ✓
 - Die spanne dien as die aantrekkingskrag vir die land. ✓
 - Sport verbreed die omvang van loopbaanopsies vir jongmense. ✓
- Enige relevante antwoord vir 1 punte elk. (2x1) (2)

5.2. Demonstreer op drie verskillende wyses hoe die gedrag van sekere

spelers nasiebou kan afbreuk.

- Toeskouers kan ✓ ongehoord optree en kan goed op die veld gooi. ✓
- Dit veroorsaak verdeeldheid onder toeskouers ✓ en kan lei tot skade aan eiendom en mense wat mekaar seermaak. ✓
- Dit skep 'n gebrek aan vertroue in die span ✓ en onder toeskouers. ✓
- Dit kan die bestuur dwing om spelers te kies ✓ gebaseer op die gedrag van die toeskouers. ✓

Enige ander relevante antwoord vir twee punte elk. (3x2) (6)

5.3. Onderzoek DRIE faktore wat kan voorkom dat sommige jongmense

deelnem aan fisieke- en ontspanningsaktiwiteite.

- Akademiese werkslading en druk ✓ - leerders ervaar baie akademiese druk om goed te presteer en voel dus dat daar nie tyd is vir sport of ontspanning nie. ✓
 - Tegnologie ✓ - leerders is net geïnteresseerd in tegnologie soos byvoorbeeld: selfone, "Facebook", twitter en dink nie aan die belangrikheid van fisiese aktiwiteite nie. ✓
 - Groepsdruk ✓ - Dit is nie die in ding om aan sport deel te neem nie, of dit is nie genoeg vermaaklik om dit op facebook te sit nie. ✓
 - Swak houding en ontfiks ✓ - leerders is net lui en wil nie moeite doen om hard te werk nie. ✓
 - Gimnasium ✓ - het duur aansluitingsfooie en maandelikse premies. ✓
- Enige ander relevante antwoord vir twee punte elk. (3x2) (6)

[14]

TOTAAL AFDELING B: 30

AFDELING C

VRAAG 6

6.1 Identifiseer enige DRIE tydvermorsers.

- Gebrek aan beplanning. ✓
- Moeiliker take uitstel. ✓
- Lae selfbeeld / ✓ Gebrek aan selfvertroue. ✓
- Onredelike vrese. ✓
- Lywige lys om te doen. ✓
- Verwyder nie onderbrekings nie. ✓
- Nie tyd op sosiale media skeduleer nie. ✓

Enige ander relevante antwoord vir EEN punt elk (3x1)(3)

6.2 Verduidelik DRIE maniere waarom tydbestuur belangrik is.

- Meer werk word in 'n korter tyd verrig. ✓ ✓
- Verminder spanning. ✓ ✓
- Help iemand om 'n goeie gewoonte te maak om ons daaglikse aktiwiteite te organiseer en te struktureer. ✓ ✓
- Dit leer selfdissipline. ✓ ✓
- Help jou om vinniger te leer en te werk. ✓ ✓
- Stel jou in staat om op jou eie manier, stelselmatig, deur jou studies te werk. ✓ ✓

Enige ander relevante antwoord vir TWEE punte elk ✓ ✓ (3x2) (6)

6.3 Beveel DRIE tydbestuurstegnieke aan wat leeders in hul studies moet gebruik.

- Beplanning: ✓ jaarlikse studieplan te ontwikkel en daarby te hou. ✓
- Beslitteneming: ✓ Om te help om spanning van dringendheid, sperdatums en hoë eise aan tyd te verminder. ✓
- Prioritiseer werk: ✓ Om tyd te maak vir jou prioriteite om die belangrikste take te identifiseer sodat daar meer aandag en energie bestee word. ✓
- Self-bewustheid: ✓ Om leeders te help om die leemte te verminder. ✓
- Selfdissipline: ✓ Om sinnelose gewoontes te verander van rondwaal en beheer te neem. ✓
- Tyd op take: ✓ Voltooiing van die taak binne gegee tydsraamwerk. ✓

Enige ander relevante antwoord vir TWEE punte elk ✓ ✓ (3x2)(6)

VRAAG 7

Definieer die konsep omgewingskwessies en gee 'n voorbeeld van dit wat 'n negatiewe impak op die omgewing kan hê. (2 x 1 + 1)(3)

Definisie: Dit is skadelike gevolge van menslike aktiviteite op die omgewing.

Voorbeelde:

- Oorbewissing ✓
- Ontbossing ✓
- Besoedeling ✓
- Oorbewolking ✓
- Klimaatversandering ✓
- Oorbeweiiding ✓

Enige relevante antwoord vir een punt elk

Verduidelik drie punte, hoe vloede die samelewing negatief kan beïnvloed:

(3 x 2)(6)

- Hongersnood / hongerte wat deur baie mense ervaar word ✓ wat deur voedseltekort veroorsaak word weens gronderosie. ✓
- Die toerismebedryf ly daaronder ✓ as gevolg van die verlies aan fauna en flora. ✓
- Afdankings / werkloosheid ✓ in die primêre en sekondêre bedrywe as gevolg van lae omset. ✓
- Tekort aan voedsel / inflasie ✓ weens pryse wat te hoog is. ✓
- Verlies aan voedingstowwe ✓ as gevolg van onvrugbare grond, wat tot minder produksie lei. ✓
- Eskalasie van sosiale kwale soos misdaad ✓ om frustrasies aan te spreek / die regering te dwing om uitdeelsukke / kospakkies uit te deel. ✓

Enige relevante antwoord vir twee punte elk

Stel DRIE maniere voor wat deur die leerder geïmplementeer kan word om omgewingskwessies in hul gemeenskappe aan te spreek. (3 x 2)(6)

Bespreek hoe die aard van verhoudings die afgelope dekade verander het, asook die redes vir hierdie verandering. (3 x 2)(6)

ENIGE ander DRIE redes wat goed bespreek is.

- Onthouding van dwelmissbruik - verbeter die welstand van 'n mens. ✓
- gesond te bly. ✓
- Kulturele praktyke - seksuele onthouding tot die huwelik help mense om
- Weier om stereotipiese opinies te versterk in jou gesprekke met vriende. ✓
- Erkenning van die prestasie deur die gemeenskap. ✓
- geloofstelsene benadeel. ✓
- Korrigeer jou eie gedagtes en gevoelens wat diskriminasie veroorsaak of ander
- jy glo in wat jy doen. ✓
- Leer meer oor jou eie geloofstelsel sodat jy aan ander kan verduidelik waarom
- selfvertroue toeneem. ✓
- Om meer te leer oor ander geloofstelsels in ons gemeenskap, dus sal
- Interaksie en aanvaarding in die gemeenskap dra positief by tot die welstand. ✓

Leeders kan oor sosiale en/of kulturele aspekte skryf

positiewe welstand kan beïnvloed. (3x1)(3)

Verduidelik DRIE maniere waarop sosiale en / of kulturele sienings 'n

VRAAG 8

Enige relevante antwoord vir twee punte elk. [15]

- Begin met gespreksaktiwiteit ✓ om die gemeenskap te leer oor hoe om vir die omgewing te sorg. ✓
- Nooi die departement van waterwese uit ✓ om hul omgewingsbewarings-aktiwiteit te ondersteun en te borg. ✓
- 'n Bewusmakingsveldtog inisieer deur besprekings, debatte, praatjies oor omgewingskwessies ✓ om die gemeenskappe bewus te maak oor die beskerming en bewaring van natuurlike hulpbronne. ✓
- Nooi omgewingsbewaarders / lewenswetenskaplikes / landbouwetenskaplikes of spesialiste uit ✓ om hulle toe te rus met die kennis en vaardighede oor hoe om na die omgewing om te sien. ✓

Twee punte vir 'n goed bespreekte antwoord oor die verandering in aard van

verhoudings.

- Baie min interaksie tussen mense ✓ as gevolg van sosiale media / tegnologie. ✓
- Gesinne eet nie saam nie ✓ - verlies aan basiese gesinswaardes. ✓
- Gebrek aan respek vir ouers ✓ - sommige kinders dink dat hulle beter weet. ✓
- Nie meer verdeling van inkomste met uitgebreide familie nie ✓ weens hoë lewenskoste. ✓
- Ouers is so besig met hulle loopbaan ✓ dat daar baie minder kommunikasie is. ✓
- Materieële winste ✓ - sommige verhoudings is materialisties, daarom vind daar baie egskeldings plaas. ✓

Enige relevante antwoorde vir twee Punte elk.

Stel DRIE maniere voor waarop jy gesins- en kulturele waardes in hierdie

veranderende wêreld kan bewaar.

(3x2)(6)

- Gesinne kan saam aan ontspanningsaktiwiteite deelneem soos fietsry en visvang. ✓ ✓
- Gemeenskappe kan elke 3 maande kulturele geleenthede organiseer en gesinne kan aan tradisionele spelletjies, sang en dans deelneem. ✓ ✓
- Om familie reünies te hou. ✓ ✓
- Nool ouer familielede om die familiegeskiedenis met jong geslagte te deel en die jeug aan te moedig om hulle na te boots. ✓ ✓
- Opname van familiegeskiedenis deur die skryf van boeke en op sosiale media. ✓ ✓

ENIGE ander relevante antwoorde vir twee punte elk.

[15]

TOTAAL AFDELING C: 30

GROOT TOTAAL: 80